

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.5.24
KOM(2011) 290 galutinis

2011/0138 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO BENDROSIOS APLINKYBĖS IR PAGRINDAS

Remdamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 62 straipsnio 2 dalies b punkto i papunkčiu, Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 539/2001¹, nustatanti trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas (vadinamasis neigiamas sąrašas), ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas (vadinamasis teigiamas sąrašas), sąrašus. EB sutarties 61 straipsnyje nurodyta, kad šie sąrašai yra viena iš gretutinių priemonių, tiesiogiai susijusių su laisvu asmenų judėjimu laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje.

Nuo priėmimo reglamentas keistas aštuonis kartus². Visi pastarieji reglamento keitimai susiję su prie jo pridėtų teigiamo ir neigiamo sąrašų peržiūra, paskutiniai keitimai – su Taivano perkėlimu į teigiamą sąrašą ir su dialogų dėl vizų režimo liberalizavimo rezultatais: į teigiamą sąrašą perkeltos dvi likusios Vakarų Balkanų šalys – Albanija ir Bosnija ir Hercegovina.

Pastaraisiais metais taip pat iškilo poreikis atlikti papildomus techninius pagrindinio reglamento teksto pakeitimus, pvz., padidinti teisinį tikrumą nustatant taisykles, kurių reikia laikytis tam tikrose reglamente dar neapibūdintose situacijose, ir patikslinti kai kurias apibrėžtis dėl pastarųjų antrinės teisės pakeitimų, kaip antai Vizų kodekso (Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009³) priėmimo.

Be to, praėjus dešimčiai metų po Šengeno *acquis* įtraukimo į ES sistemą ir bendros vizų politikos sukūrimo pagal SESV 77 straipsnio 2 dalies a punktą, būtina daryti pažangą toliau derinant bendrą ES vizų politiką dėl tam tikrų reglamento 4 straipsnyje išvardytų kategorijų, dėl kurių iki šiol valstybės narės sprendžia vienašališkai.

Pagaliau, atsižvelgiant į Lisabonos sutarties įsigaliojimo pasekmes, būtina atlikti kitus pakeitimus, kaip antai įtraukti apsaugos sąlygą ir pakeisti abipusiškumo mechanizmą.

1.1. Siūlomų veiksmų santrauka

Šiuo reglamento keitimu siekiama:

- nustatyti vizų apsaugos sąlygą, kuria remiantis būtų galima greitai, laikinai sustabdyti bevizio režimo taikymą į teigiamą sąrašą įtrauktai trečiajai šaliai, susidarius nepaprastajai padėčiai, kai reikia kuo greičiau reaguoti siekiant padėti valstybėms narėms įveikti patiriamus sunkumus;

¹ OL L 81, 2001 3 21, p. 1.

² 2001 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2414/2001 (OL L 327, 2001 12 12, p. 1), 2003 m. kovo 6 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 453/2003 (OL L 69, 2003 3 13, p. 10), 2005 m. birželio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 851/2005 (OL L 141, 2005 6 4, p. 3), 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1791/2006 (OL L 363, 2006 12 20, p. 1), 2006 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1932/2006 (OL L 405, 2006 12 30, p. 23), 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1244/2009 (OL L 336, 2009 12 18, p. 1), 2010 m. lapkričio 24 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1091/2010 (OL L 329, 2010 12 14, p. 1) ir 2010 m. gruodžio 15 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1211/2010 (OL L 339, 2010 12 22, p. 9).

³ OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

- iš dalies keisti tam tikras nuostatas, pvz., dėl abipusiškumo mechanizmo, siekiant jas visiškai suderinti su atitinkamomis SESV nuostatomis;
- užtikrinti atitiktį nuo 2010 m. balandžio 5 d. taikomam Tarybos reglamentui (EB) Nr. 810/2009, nustatančiam Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksą)⁴, pateikiant, pvz., reikiamas trumpalaikio buvimo ir vizos apibrėžtis;
- užtikrinti, kad remiantis SESV 77 straipsnio 2 dalies a punktu reglamente būtų išsamiai nustatyta, ar trečiosios šalies piliečiui taikytinas ar netaikytinas vizų reikalavimas, ir taip užtikrintas teisinis tikrumas, papildant pabėgėliams ir asmenims be pilietybės taikytinas taisykles siekiant išaiškinti Jungtinėje Karalystėje ar Airijoje gyvenantiems asmenims taikytiną vizų režimą;
- padaryti pažangą siekiant visiškai suderinti bendrą vizų politiką, nustatant naujas, vienesnes vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo įvairių kategorijų trečiųjų šalių piliečiams taisykles;
- nustatyti aiškias vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo kai kurių tarptautinės teisės subjektų, kurie nėra laikomi tarptautinėmis tarpvyriausybėmis organizacijomis, išduotų *laissez-passer* ir pasų turėtojams taisykles;
- priimti naują nuostatą dėl tam tikrų valstybių narių įsipareigojimų, kylančių iš ankstesnių ES ir (arba) tarptautinių susitarimų, dėl kurių būtina nukrypti nuo bendrų vizų taisyklių.

2. PASIŪLYMO ASPEKTAI

2.1. Vizų apsaugos sąlygos dėl vizų režimo liberalizavimo laikino sustabdymo nustatymas

2010 m. lapkričio 8 d. TVR taryba patvirtino bevizio režimo taikymą Albanijai ir Bosnijai ir Hercegovinai, nepaisydama tam tikrų valstybių narių prieštaravimo, kilusio dėl staigaus prieglobsčio prašymų padaugėjimo kai kuriose valstybėse narėse, liberalizavus vizų režimą kai kurioms Vakarų Balkanų šalims. Siekdama išsklaidyti kilusį rūpestį, Komisija paskelbė pareiškimą dėl skubaus vizų režimo liberalizavimo stebėjimo sugriežtinimo visose Vakarų Balkanų šalyse, kuriose vizų režimas liberalizuotas: Komisija visų pirma pareiškė, kad *dėl staigaus vienos ar daugiau trečiųjų šalių piliečių, įskaitant Vakarų Balkanų šalių piliečius, antplūdžio į vieną ar daugiau valstybių narių Komisija gali Tarybai siūlyti tvirtinti laikinąsias priemones atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) labui, kaip nustatyta Sutarties 78 straipsnyje, ir greitai sustabdyti vizų režimo liberalizavimą.*

Po Komisijos pareiškimo, 2010 m. gruodžio mėn. pabaigoje, dvi valstybės narės pateikė dokumentą (18212/10 VISA 311 COMIX 842), kuriame rekomendavo į Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 įtraukti apsaugos sąlygą, kuria Komisijai būtų suteiktas įgaliojimas tam tikromis sąlygomis pagal komiteto procedūrą priimti sprendimus dėl bevizio režimo laikino sustabdymo.

Apsaugos sąlyga galėtų taip pat padėti išlaikyti ateityje vizų režimo liberalizavimo procesų vientisumą ir pelnyti visuomenės pasitikėjimą.

⁴ OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

Be to, šiam pasiūlymui valstybės narės visuotinai pritarė Imigracijos, sienų ir prieglobsčio strateginiame komitete. Valstybės narės sutarė, kad tokia apsaugos sąlyga būtų bendras ateities pagrindas, nesusijęs su konkrečiomis trečiosiomis šalimis.

Sąlyga papildytų SESV 78 straipsnio 3 dalyje nustatytą apsaugos sąlygą, tačiau nuo jos skirtųsi. Ji turėtų būti taikoma tik kaip laikinoji priemonė, susidarius aiškiai apibrėžtai nepaprastajai padėčiai.

Apsaugos sąlygoje reikėtų aiškiai nurodyti, kad ji reikalinga beviziam režimui laikinai (tik trumpam laikui) sustabdyti skubos tvarka, remiantis tinkamai apibrėžtais ir aiškias ribas turinčiais kriterijais. Sąlygą būtų galima taikyti tik susidarius nepaprastajai padėčiai, t. y. padėčiai staigiai pasikeitus, pvz., kai staiga per palyginti trumpą laiką padaugėja atitinkamų asmenų, kai reikia kuo greičiau reaguoti vizų srityje siekiant padėti valstybėms narėms įveikti patiriamus sunkumus ir kai SESV 78 straipsnio 3 dalimi grindžiamos priemonės nėra tinkamas ar pakankamas atsakas.

Siekiant sugebėti greitai reaguoti susidarius minėtajai padėčiai, sprendimas dėl bevizio režimo laikino sustabdymo būtų priimamas pagal komiteto procedūrą remiantis Reglamentu (ES) Nr. 182/2011⁵: Komisijai būtų suteikiami SESV 291 straipsniu grindžiami įgyvendinimo įgaliojimai.

Net jei apsaugos sąlygos taikymo aplinkybės būtų aiškiai apibrėžtos, Komisija turėtų įvertinti padėtį, o valstybių narių pranešimai neturėtų lemti automatizmo. Vertindama, ar tikslinga laikinai sustabdyti bevizio režimo taikymą trečiajai šaliai, Komisija turi atsižvelgti į valstybių narių, kuriose staiga susidarė viena iš šiame pasiūlyme minėtų padėčių, skaičių ir bendrą jų poveikį migracijos padėčiai ES.

Kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 182/2011 komiteto procedūros taisyklėse, pagal nagrinėjimo procedūrą Europos Parlamentas ir Taryba gaus Komisijos sprendimo dėl bevizio režimo taikymo vienai ar daugiau trečiųjų šalių laikino sustabdymo pasiūlymą ir kitus svarbius dokumentus, pvz., galimas FRONTEx ir Europos prieglobsčio paramos biuro ataskaitas, taip pat valstybių narių pradinį pranešimą, tuo pačiu metu kaip ir komiteto nariai.

Panašu, kad taikyti *nagrinėjimo procedūrą* beviziam režimui laikinai sustabdyti – tikslinga. Komitetas turi priimti nuomonę kvalifikuota balsų dauguma. Narių balsai turi būti skaičiuojami taip, kaip nustatyta atitinkamoje Sutarties nuostatoje (SESV 238 straipsnio 3 dalyje). Jeigu komiteto nuomonė teigiama, Komisija turi priimti įgyvendinimo aktą. Jeigu komiteto nuomonė neigiama, Komisija neturi priimti akto.

Pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 11 straipsnį Europos Parlamentas ir Taryba turės teisę tikrinti, ar Komisija neviršija įgyvendinimo įgaliojimų.

Be to, skaidrumo dėlei Komisija, siūlydama laikinai sustabdyti bevizio režimo taikymą vienai arba daugiau trečiųjų šalių, galėtų keistis nuomonėmis su Europos Parlamentu šio prašymu.

Iki laikino sustabdymo laikotarpio pabaigos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai siųstų ataskaitą, prie kurios, jei reikėtų, pridėtų pasiūlymą pagal įprastą teisėkūros procedūrą iš dalies keisti Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 siekiant trečiąją šalį perkelti į neigiamą sąrašą.

⁵ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

Tokiu atveju, pagal komiteto procedūrą priimant naują įgyvendinimo sprendimą, laikino sustabdymo priemonės taikymas galėtų būti pratęstas ne ilgesniam kaip devynių mėnesių laikotarpiui, kad Europos Parlamentas ir Taryba turėtų pakankamai laiko atmesti arba patvirtinti pasiūlymą iš dalies keisti Reglamento (EB) Nr. 539/2001 sąrašus.

2.2. Abipusiškumo mechanizmo keitimas

Kodifikuodama Reglamentą (EB) Nr. 539/2001, Komisijos, Tarybos ir Europos Parlamento teisės ekspertų patariamoji darbo grupė nagrinėjo Reglamentu (EB) Nr. 851/2005 nustatytą antrinės teisės pagrindą⁶. Reglamento (EB) Nr. 539/2001 1 straipsnio 4 dalies c punktas iš dalies pakeistas taip: „Per 90 dienų po minėto pranešimo paskelbimo Komisija, pasikonsultavusi su atitinkama valstybe nare, pateikia Tarybai pranešimą. Prie pranešimo gali būti pridėtas pasiūlymas laikinai atnaujinti vizų režimą atitinkamos trečiosios šalies piliečiams. Komisija šį pasiūlymą taip pat gali pateikti po jos pranešimo svarstymo Taryboje. *Dėl šio pasiūlymo Taryba per 3 mėnesius priima sprendimą kvalifikuota balsų dauguma.*“

Teisės tarnybų patariamąsios grupės nuomone, akivaizdu, kad minėta nuostata nustatytas antrinės teisės pagrindas tebėra aktualus, todėl turi būti peržiūrėtas atsižvelgiant į 2008 m. gegužės 6 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-133/06 ir išbrauktas arba pakeistas.

Srityje, kur taikytina bendro sprendimo priėmimo procedūra, teisiškai neįmanoma antrinės teisės aktuose nustatyti supaprastintą Tarybos sprendimo dėl Komisijos pasiūlymo priėmimo nedalyvaujant Europos Parlamentui procedūrą.

Todėl minėtoji nuostata turi būti palikta, tačiau turi būti iš dalies keičiama nustatant, kad pranešimas taip pat turėtų būti teikiamas Europos Parlamentui, ir priduriant, kad Europos Parlamentas dalyvauja bendro sprendimo priėmimo procedūroje.

Kodifikavimas bus tęsiamas ir baigtas tuomet, kai bus priimtas šis pakeitimas.

Šiuo atžvilgiu reikėtų paminėti, kad viena valstybė narė pasiūlė *iš dalies keisti dabartinį abipusiškumo mechanizmą*, siekiant jį padaryti veiksmingesnį. Valstybės narės siūlymu, per itin trumpą laiką Komisija privalėtų pateikti pasiūlymą laikinai atnaujinti vizų reikalavimo taikymą trečiosios šalies, nepanaikinusios vizų reikalavimo per ilgesnį nei 12 mėnesių laikotarpį nuo jo taikymo valstybei narei, piliečiams.

Reikia pabrėžti, kad taip pakeitus mechanizmą būtų pažeista išimtinė Komisijos teisė inicijuoti teisės aktus, o siūloma atsakomoji priemonė nebūtinai būtų priimta.

Pradiniame Reglamentu (EB) Nr. 539/2001 nustatytame abipusiškumo mechanizme jau buvo numatytas tam tikras automatizmas: pranešti apie abipusiškumo nesilaikymo atvejus nebuvo privaloma; atitinkama valstybė narė galėjo laisva valia nuspręsti pranešti ar nepranešti. Bet jei valstybės narės pranešdavo apie tokius atvejus, praėjus 30 dienų po pranešimo pateikimo privalėdavo laikinai ir automatiškai atitinkamos trečiosios šalies piliečiams taikyti vizų reikalavimą, nebent Taryba nuspręstų kitaip.

Šis automatizmas laikytas pradinio abipusiškumo mechanizmo trūkumu, todėl 2005 m., siekiant išvengti priešingų rezultatų, jo atsisakyta. Nėra jokio pagrindo manyti, kad dabar jis būtų veiksmingesnis.

⁶ OL L 141, 2005 6 4, p. 3.

Dabartinis abipusiškumo mechanizmas, iš dalies pakeistas 2005 m., apskritai laikomas veiksmingu, gerokai sumažėjo abipusiškumo principo nesilaikymo atvejų. Tebepasitaikantys abipusiškumo principo nesilaikymo atvejai dažniausiai susiję su situacijomis, kai, trečiųjų šalių nuomone, kai kurios valstybės narės nesilaiko objektyvių bevizio režimo taikymo kriterijų, nustatytų šių trečiųjų šalių nacionalinėje teisėje.

Jei svarstoma galimybė laikytis komiteto procedūros, apsaugos sąlygą taikant aiškiai apibrėžtai nepaprastajai padėčiai (žr. 2.3 punktą), kai imamas atsakomosios priemonės atnaujinti vizų reikalavimą abipusiškumo principo nesilaikančiai trečiajai šaliai, reikėtų atsižvelgti į bendrą Europos Sąjungos išorės politiką šios trečiosios šalies atžvilgiu, nepaisant automatizmo nuostatos, ir į ES valstybių narių tarpusavio solidarumo principą. Reikėtų politiškai įvertinti tokios priemonės tikslingumą.

Dauguma valstybių narių taip pat nesutiko automatiškai (vėl) taikyti vizų reikalavimą trečiųjų šalių piliečiams dėl politinių tokio taikymo pasekmių ir vietoj to siūlė laikytis konkrečias realijas atitinkančio požiūrio, o laikinąsias priemones taikyti kitose srityse.

2.3. Vizos ir trumpalaikio buvimo be vizos apibrėžtys

Pasiūlymu vizos apibrėžtis suderinama su pateiktąja Vizų kodekse. Taigi, viza yra leidimas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba numatomam buvimui joje, kurio bendra trukmė neviršija trijų mėnesių per bet kurią šešių mėnesių laikotarpį nuo pirmo atvykimo į valstybių narių teritoriją datos.

Šiame reglamente į apibrėžtį neįtraukta oro uosto tranzitinė viza, nes vizų režimas, kurią valstybės narės taiko trečiųjų šalių piliečiams, vykstantiems tranzitu per tarptautinius valstybių narių oro uostus, reglamentuojamas ir nustatytas Vizų kodeksu.

II priedo sąrašė išvardytų trečiųjų šalių piliečiams neturi būti taikomas 1 dalyje nustatytas reikalavimas dėl buvimo valstybių narių teritorijoje, kurio bendra trukmė neviršija trijų mėnesių per bet kurią šešių mėnesių laikotarpį.

Šioje apibrėžtyje taip pat atsižvelgiama į byloje C-241/05⁷ Europos Teisingumo Teismo pateikto trijų mėnesių trumpo buvimo taisyklės aiškinimo pasekmes.

2.4. Jungtinėje Karalystėje ar Airijoje gyvenantys pabėgėliai ir asmenys be pilietybės

2006 m. paskutinį kartą iš dalies keičiant Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 (Reglamentu (EB) Nr. 1932/2006), jau buvo numatyta aiškiau apibrėžti pabėgėlių ir asmenų be pilietybės padėtį,

⁷ Byloje C-241/05 Europos Teisingumo Teismas nusprendė, kad Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 20 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog šioje nuostatoje įtvirtinta sąvoka „pirmasis atvykimas“, be pačio pirmojo atvykimo į Šengeno susitarimo šalių teritoriją, nurodo pirmąjį atvykimą į jų teritoriją pasibaigus šešių mėnesių laikotarpiui, skaičiuojamam nuo šio pačio pirmojo atvykimo, ir bet kurią kitą pirmąjį atvykimą pasibaigus bet kuriam naujam šešių mėnesių laikotarpiui, skaičiuojamam nuo ankstesnės pirmojo atvykimo dienos. Analogiškai aiškinant, tai taikoma ir buvimui turint vizą.

Trumpalaikė viza yra vienkartinė arba daugkartinė kelionės viza, jei nei nepertraukiamo buvimo trukmė, nei bendra daugkartinio buvimo trukmė yra ne ilgesnė kaip trys mėnesiai per bet kurią pusmetį nuo pirmojo atvykimo dienos. Užsieniečiai, kuriems netaikomas vizų reikalavimas, gali laisvai judėti po Šengeno valstybių teritoriją ne ilgiau kaip tris mėnesius per šešis mėnesius nuo pirmojo atvykimo dienos.

patikslinant taikytinas vizų taisykles: valstybėje narėje gyvenantys asmenys skiriami nuo gyvenančiųjų trečiojoje šalyje.

Pagal Protokolą dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties, Airija ir Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant Reglamentą (EB) Nr. 539/2001 ir jo pakeitimus. Tokiu būdu Reglamento (EB) Nr. 539/2001 atžvilgiu Jungtinė Karalystė ir Airija nelaikomos valstybėmis narėmis. Todėl Reglamento (EB) Nr. 1932/2006 nuostatos dėl pabėgėliams ir asmenims be pilietybės taikytinų vizų taisyklių tokiems asmenims netaikomos, jei jie gyvena Jungtinėje Karalystėje ar Airijoje.

Šiuo pasiūlymu siekiama ištaisyti padėtį, į reglamentą įtraukiant nuostatą dėl JK ar Airijoje gyvenančių pabėgėlių ir asmenų be pilietybės.

Kadangi JK bei Airija ir Šengeno valstybės narės viena kitos vizų nepripažįsta, o leidimai gyventi ir vizos nelygiaverčiai, reglamentu valstybėms narėms paliekama laisvė pačioms spręsti dėl vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo šios kategorijos asmenims. Pagal reglamento 5 straipsnį apie tokius sprendimus valstybės narės turėtų pranešti Komisijai.

2.5. Vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo tam tikroms 4 straipsnio 1 dalyje išvardytoms kategorijoms suderinimas

Reglamento (EB) Nr. 539/2001 4 straipsnyje numatyta valstybių narių galimybė netaikyti vizų reikalavimo kuriai nors iš neigiamame sąrašė išvardytų trečiųjų šalių piliečių kategorijų arba vizų reikalavimą taikyti teigiamame sąrašė išvardytų trečiųjų šalių piliečiams.

Komisijos nuomone, praėjus dešimčiai metų nuo Šengeno *acquis* integravimo į ES, metas žengti toliau, kad bendra vizų politika būtų darnesnė. Siekiant visiškai atitikties Sutarčiai, reikėtų dėti pastangas kuriant tikrą bendrą vizų politiką. Todėl šiuo pasiūlymu siekiama apriboti valstybių narių laisvę bevizį režimą ar vizų reikalavimą taikyti Reglamento (EB) Nr. 539/2001 4 straipsnio 1 dalyje išvardytų kategorijų asmenims, nustatant papildomas bendras vizų reikalavimo taikymo kai kurioms iš šių kategorijų taisykles. Tačiau pasiūlyme taip pat atsižvelgiama į dabartinę didelį valstybių narių praktikos kai kurių kategorijų (diplomatinių ir tarnybinių pasų turėtojų) atžvilgiu skirtumą, valstybėms narėms kol kas paliekant galimybę toliau pačioms spręsti dėl vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo, išskyrus atvejus, kai ES derasi dėl bevizio režimo taikymo šioms kategorijoms susitarimų su tam tikromis trečiosiomis šalimis.

2.5.1. Tolesnis derinimas

Komisija siekia tolesnės pažangos, kad būtų visiškai suderintos 4 straipsnio 1 dalyje išvardytoms kategorijoms taikytinos taisyklės, kurios jau *de facto* suderintos arba beveik suderintos.

Remiantis valstybių narių iki šiol pateiktais pranešimais, nė viena valstybė narė vizų reikalavimo netaiko *civilinio oro transporto įguloms*. Todėl nebelieka pagrindo valstybėms narėms palikti galimybę savo nuožiūra spręsti dėl vizų reikalavimo netaikymo šiai kategorijai.

Dėl *jūrų transporto įgulų*: tik dvi valstybės narės įgulų nariams taiko vizų reikalavimą *išlipimo į krantą* atveju ir tik dvi valstybės narės vizų reikalavimo netaiko *tranzito* atvejais. Todėl iš dalies pakeistame reglamente bus nustatyta bendra suderinta taisyklė dėl vizų reikalavimo netaikymo pirmajai kategorijai ir vizų reikalavimo taikymo antrajai kategorijai.

Tik viena valstybė narė vizų reikalavimo netaiko *lėktuvų įguloms ir avariniais arba pagalbos reisais vykstantiems pagalbininkams ir kitiems gelbėtojams nelaimės ar avarijos atveju*, todėl šiuo reglamentu ši kategorija panaikinama.

2.5.2. Taisyklių nekeitimas

Dabartinės nuostatos, taikomos *laivų, plaukiojančių tarptautiniuose vandenyse, civilinės įgulos kategorijai*, nebus keičiamos, nes iš valstybių narių pranešimų galima matyti, kad valstybės narės, per kurių teritoriją teka Reinas ar Dunojus, laikosi skirtingos vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo šiai kategorijai praktikos. Be to, reikėtų taip pat atsižvelgti į šiuo metu Centrinėje laivybos Reinu komisijoje vykstantį teisinį šio klausimo svarstymą.

Šis pakeitimas neturės poveikio ir dabartinei valstybių narių galimybei spręsti dėl vizų reikalavimo netaikymo *kai kurių tarpvyriausybinių organizacijų išduotų laissez-passer turėtojams*.

2.5.3. Nauja nuostata dėl įsipareigojimų, kylančių iš ankstesnių ES susitarimų

Iki ES bendros vizų politikos sukūrimo Europos Sąjunga ir valstybės narės su trečiosiomis šalimis sudarė tarptautinius susitarimus (tokius kaip asociacijos susitarimai) dėl, pvz., asmenų ir paslaugų judėjimo, kurie galėtų turėti poveikį trečiųjų šalių piliečiams taikomam vizų reikalavimui. Sąjungos sudaryti tarptautiniai susitarimai viršesni už ES antrinės teisės aktų, įskaitant Reglamentą (EB) Nr. 539/2001, nuostatas. Jei tarptautiniuose susitarimuose numatyta vadinamoji neveikimo išlyga, kai kurios valstybės narės galėtų būti priverstos nukrypti nuo bendros vizų politikos dėl nacionalinės teisės ir praktikos, taikytinos ar galiojančios tuo metu, kai neveikimo išlygą pradėta taikyti jų atžvilgiu.

Todėl Komisija siūlo į 4 straipsnį įtraukti nuostatą, kuria remdamosi valstybės narės galėtų paslaugų teikėjams vizų reikalavimo netaikyti tiek, kiek reikia iki Reglamento (EB) Nr. 539/2001 įsigaliojimo Bendrijos prisiimtiems tarptautiniams įsipareigojimams vykdyti.

Šis pasiūlymas atitinka 2009 m. vasario 19 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Mehmet Soysal ir Ibrahim Savatli (C-228/06)*, kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad 1970 m. lapkričio 23 d. Briuselyje pasirašyto „[EEB ir] Turkijos asociacijos susitarimo papildomo protokolo 41 straipsnio 1 dalis [...] turi būti aiškinama kaip draudžianti įsigaliojus šiam protokolui įvesti reikalavimą turėti vizą, kad Turkijos piliečiai galėtų įvažiuoti į valstybės narės teritoriją turėdami tikslą šioje valstybėje narėje teikti paslaugas Turkijoje įsteigtos įmonės vardu, nes protokolo įsigaliojimo metu tokios vizos nebuvo reikalaujama“.

Papildomo protokolo 41 straipsnyje nustatyta neveikimo išlyga, pagal kurią „Susitariančiosios Šalys susilaiko nuo bet kokių naujų įsisteigimo laisvės ar laisvės teikti paslaugas apribojimų viena kitos atžvilgiu įvedimo“. Dabartinėmis Komisijos žiniomis, be Turkijos, kitos šalims netaikoma panaši neveikimo išlyga, nustatyta tarptautiniame susitarime su Sąjunga.

Valstybės narės, kurioms tokia išimtis taikoma, turi apie ją pranešti Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

2.5.4. *Vizų reikalavimo netaikymo trečiųjų šalių diplomatinių ir tarnybinių pasų turėtojams po Tarybos reglamento (EB) Nr. 789/2001⁸ panaikinimo procedūra*

Dabartiniame Reglamente (EB) Nr. 539/2001 4 straipsnio 1 dalies tekste minima Reglamente (EB) Nr. 789/2001 nustatyta procedūra, kurios valstybė narė turi laikytis, jei nusprendžia vizų reikalavimo netaikyti trečiosios šalies diplomatinių ir (arba) tarnybinių pasų turėtojams.

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 789/2001, prieš nusprendžiamos vizų reikalavimo netaikyti trečiųjų šalių, dėl kurių piliečių reikia iš anksto konsultuotis, diplomatinių ir tarnybinių pasų turėtojams, valstybės narės turėjo pateikti teisėkūros iniciatyvą, dėl kurios Taryba (nuo 2006 m.) sprendė kvalifikuota balsų dauguma.

Kalbant apie trečiųjų šalių diplomatinių ir tarnybinių pasų turėtojus, dėl kurių nereikia iš anksto konsultuotis, pagal Reglamentą (EB) Nr. 789/2001 valstybės narės turėjo tik pranešti Tarybai apie vizų taisyklių pakeitimus (vizų reikalavimo taikymą arba netaikymą).

Tačiau Reglamentas (EB) Nr. 789/2001 panaikintas Tarybos reglamentu (EB) Nr. 810/2009, nustatančiu Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksą)⁹. Laikyta, kad panaikinus minėtąjį reglamentą, nagrinėti procedūrinius nacionalinių sprendimų dėl vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo tokių pasų turėtojams aspektus prireikus būtų tikslinga Reglamente (EB) Nr. 539/2001.

Todėl šiame reglamento keitimo pasiūlyme reikia išnagrinėti, ar turi būti nustatyta speciali sprendimų priėmimo procedūra tuo atveju, kai valstybė narė nori panaikinti vizų reikalavimo taikymą trečiosios šalies diplomatinių ir tarnybinių pasų turėtojams, dėl kurių reikia iš anksto konsultuotis.

Komisijos nuomone, nėra būtina nustatyti tokį specialų bendro sprendimų priėmimo sprendžiant šį klausimą mechanizmą tiek dėl institucinių, tiek dėl esminių priežasčių.

Instituciniai aspektai:

Praėjus penkeriems Amsterdamo sutartimi nustatyto EB sutarties IV antraštinės dalies įgyvendinimo pereinamojo laikotarpio metams ir įsigaliojus Sutarčiai dėl Europos Sąjungos veikimo, teisiškai neįmanoma nustatyti sprendimų priėmimo procedūrą suteikiant valstybei narei teisę inicijuoti teisės aktus; instituciniu atžvilgiu net nepriimtina, kad Komisijos teisė inicijuoti teisės aktus būtų saistoma valstybės narės pasiūlymo ar ketinimo (panaikinti vizų reikalavimo taikymą trečiosios šalies diplomatinių pasų turėtojams, dėl kurių reikia iš anksto konsultuotis) – Komisija negali būti verčiama teikti pasiūlymą.

Be to, jei būtų nustatyta bendro sprendimų priėmimo procedūra, reikėtų laikytis SESV įtvirtintų principų ir procedūrų (žr. 2.2 punktą dėl abipusiškumo mechanizmo). Taryba negalėtų spręsti viena, tokią priemonę pagal bendro sprendimų priėmimo procedūrą reikėtų priimti kartu su Europos Parlamentu.

Esminiai aspektai:

⁸ OL L 116, 2001 4 24, p. 2.

⁹ OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

Ar prašyti, kad būtų iš anksto konsultuojamasi dėl tam tikros trečios šalies piliečių (ar tam tikrų jų kategorijų) pateiktų prašymų išduoti vizą, sprendžia tik valstybė narė. Šengeno erdvės šalių solidarumas reiškia, kad kitos valstybės narės iš tiesų sistemingai siunčia prašymus išduoti vizą, dėl kurių reikia iš anksto konsultuotis, prašančiajai valstybei narei.

Ar panaikinti vizų reikalavimo taikymą į neigiamą sąrašą įtrauktų šalių diplomatinių ir tarnybinių pasų turėtojams, taip pat iš esmės vienašališkai sprendžia valstybė narė. Kitos valstybės narės iš principo neturi sutikti su tokiomis priemonėmis: remiantis tokiu sprendimu diplomatai gali keliauti be vizos į atitinkamą valstybę narę, tačiau jiems reikalinga viza keliaujant į kitas valstybes nares. Žinoma, tai, kad diplomatai yra vidaus sienų neturinčioje Šengeno erdvėje, galėtų kelti tam tikrą riziką.

Tačiau reikėtų prisiminti tokius aspektus:

- jei viena ar daugiau valstybių narių panaikina vizų reikalavimą tam tikros trečiosios šalies diplomatinėms ir tarnybiniams pasams turėtojams prieš kitai valstybei narei šią šalį įtraukiant į šalių, dėl kurių reikia iš anksto konsultuotis, sąrašą, ankstesnis vizų reikalavimo panaikinimas lieka galioti toliau;
- net jei vykstant išankstinio konsultavimosi procedūrai valstybė narė nesutinka, kad viza būtų išduota prašymą ją išduoti pateikusiam asmeniui, valstybė narė, nagrinėjanti prašymą išduoti vizą, neprivalo atsisakyti ją išduoti; ji gali nuspręsti išduoti riboto teritorinio galiojimo vizą, su kuria į jos teritoriją galima patekti tik tokiu būdu. Žinoma, tai, kad asmuo yra vidaus sienų neturinčioje Šengeno erdvėje, vėlgi galėtų kelti tam tikrą riziką.

2.6. Padėties išaiškinimas ir vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo kitiems tarptautinės teisės subjektams, kurie savo nariams išduoda diplomatinis ar tarnybinius pasus arba *laissez-passer*, tačiau kurie nėra laikomi tarpvyriausybinėmis organizacijomis, teisinio pagrindo nustatymas

Kai kurie tarptautinės teisės subjektai išduoda diplomatinis ar tarnybinius pasus arba *laissez-passer*. Šie subjektai nėra tarpvyriausybines organizacijos, todėl jiems kol kas netaikomas Reglamento (EB) Nr. 539/2001 4 straipsnis. Kita vertus, jie įtraukti į kelionės dokumentų lentelę, o valstybės narės pareiškė, ar pripažįsta jų kelionės dokumentus (pvz., Suverenaus Maltos riterių ordino).

Tokiems subjektams taip pat reikėtų taikyti Reglamentą (EB) Nr. 539/2001, o valstybės narės turėtų nuspręsti, ar vizų reikalavimą taikyti tokių subjektų išduotų kelionės dokumentų turėtojams, ir pagal 5 straipsnį apie tai pranešti Komisijai.

3. PAGRINDINĖS ORGANIZACIJOS IR (ARBA) EKSPERTAI, SU KURIAIS KONSULTUOTASI

Konsultuotasi su valstybėmis narėmis.

4. POVEIKIO VERTINIMAS

Nereikalingas.

5. TEISINIS PAGRINDAS

Atsižvelgiant į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), šiuo pasiūlymu plėtojama bendra vizų politika pagal SESV 77 straipsnio 2 dalies a punktą.

6. PROPORCINGUMO IR SUBSIDIARUMO PRINCIPAI

Reglamente (EB) Nr. 539/2001 pateikti trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti visas (neigiamas sąrašas), ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas (teigiamas sąrašas), sąrašai.

Pagal SESV 77 straipsnio 2 dalies a punktą sprendimas keisti sąrašus, šalis perkelti iš neigiamo sąrašo į teigiamą arba atvirkščiai ir atlikti kitus reglamento pakeitimus priklauso

Sjungos kompetencijai. Akivaizdaus veiksmingumo dėlei šioje srityje jau seniai siekiama visiškai suderinti taisykles.

7. PASIRINKTA PRIEMONĖ

Reglamentas (EB) Nr. 539/2001 turi būti iš dalies keičiamas reglamentu.

8. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomų keitimų ES biudžetui poveikis nedaromas.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą¹⁰,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūras,

kadangi:

- (1) Šiuo reglamentu nustatoma vizų apsaugos sąlyga, kuria remiantis galima greitai, laikinai sustabdyti bevizio režimo taikymą į teigiamą sąrašą įtrauktai trečiajai šaliai, susidarius nepaprastajai padėčiai, kai reikia kuo greičiau reaguoti siekiant padėti vienai ar daugiau valstybių narių įveikti patiriamus sunkumus, ir atsižvelgiama į bendrą nepaprastosios padėties poveikį visai Europos Sąjungai.
- (2) Kad vizų apsaugos sąlyga būtų įgyvendinama vienodomis sąlygomis, Komisijai reikėtų suteikti įgyvendinimo įgaliojimus. Šiuos įgaliojimus reikėtų vykdyti remiantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai¹¹.
- (3) Abipusiškumo mechanizmą, kurį reikia įgyvendinti, jei viena iš trečiųjų šalių, įtrauktų į Reglamento (EB) Nr. 539/2001 II priedą, nusprendžia vienos ar daugiau valstybių narių piliečiams taikyti vizų reikalavimą, reikia pritaikyti prie Lisabonos sutarties įsigaliojimo ir su antrinės teisės pagrindais susijusios Teisingumo Teismo praktikos.
- (4) Siekiant atitikties 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (EB) Nr. 810/2009, nustatančiam Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksą)¹², šiuo reglamentu vizos apibrėžtis suderinama su pateiktąja Vizų kodekse.
- (5) Reikėtų didesnės pažangos siekiant visiškai suderinti bendros vizų politikos nuostatas dėl išimtinių kategorijų, kurias valstybės narės gali nustatyti pagal Reglamento (EB)

¹⁰ OL C [...], [...], p. [...].

¹¹ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

¹² OL L 243, 2009 9 15, p. 1.

Nr. 539/2001 4 straipsnį. Šiuo tikslu šiuo reglamentu iš dalies keičiamos Reglamento (EB) Nr. 539/2001 4 straipsnio nuostatos dėl klausimų, kurie dėl skirtingos valstybių narių praktikos jau *de facto* suderinti arba beveik suderinti.

- (6) Kadangi Reglamento (EB) Nr. 1932/2006 nuostatos dėl pabėgėliams ir asmenims be pilietybės taikytinų vizų taisyklių tokiems asmenims netaikomos, jei jie gyvena Jungtinėje Karalystėje ar Airijoje, reikia išaiškinti padėtį, susijusią su vizų reikalavimo taikymu kai kuriems Jungtinėje Karalystėje ar Airijoje gyvenantiems pabėgėliams ir asmenims be pilietybės. Šis reglamentas valstybėms narėms palieka laisvę spręsti dėl vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo šiai asmenų kategorijai. Apie tokius nacionalinius sprendimus pranešama Komisijai.
- (7) Atsižvelgiant į tam tikrus valstybių narių įsipareigojimus, kylančius iš Bendrijos iki Reglamento (EB) Nr. 539/2001 įsigaliojimo sudarytus tarptautinius susitarimus, dėl kurių reikia nukrypti nuo bendrų vizų taisyklių, į šį reglamentą įtraukiama nuostata, kuria remdamosi valstybės narės gali vizų reikalavimo netaikyti paslaugų teikėjams jų buvimo metu tiek, kiek reikia šiems įsipareigojimams vykdyti.
- (8) Šiuo reglamentu nustatomas vizų reikalavimo taikymo ar netaikymo kai kurių tarptautinės teisės subjektų, kurie nėra tarptautinės tarpvyriausybinių organizacijos, išduotų *laissez-passer* ir diplomatinių ar tarnybinių pasų turėtojams teisinis pagrindas.
- (9) Šiuo reglamentu plėtojamas Šengeno *acquis*, laikantis Protokolo dėl Šengeno *acquis* integravimo į Europos Sąjungos sistemą, kaip nustatyta 1999 m. gegužės 20 d. Tarybos sprendimo 1999/435/EB¹³ dėl Šengeno *acquis* apibrėžimo siekiant nustatyti kiekvienos *acquis* nuostatos arba *acquis* priklausančio sprendimo teisinį pagrindą, atsižvelgiant į atitinkamas Europos bendrijos steigimo sutarties ir Europos Sąjungos sutarties nuostatas, A priede.
- (10) Kalbant apie Islandiją ir Norvegiją, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytame susitarime dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinam, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁴, priklausančios 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimo 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant šį susitarimą¹⁵ 1 straipsnio B punkte nurodytai sričiai.
- (11) Kalbant apie Šveicariją, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos sudarytame susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinam, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹⁶, priklausančios Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio B punkte nurodytai sričiai, minėtą sprendimą siejant su Tarybos sprendimo 2008/146/EB¹⁷ 3 straipsniu.
- (12) Kalbant apie Lichtenšteiną, šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės

¹³ OL L 176, 1999 7 10, p. 1.

¹⁴ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

¹⁵ OL L 176, 1999 7 10, p. 31.

¹⁶ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

¹⁷ OL L 53, 2008 2 27, p. 1.

prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, priklausančios Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio B punkte nurodytai sričiai, minėtą sprendimą siejant su Tarybos sprendimo [xx/2011/ES] 3 straipsniu [OL, priimta 2011 7 3, dar nepaskelbta]¹⁸.

- (13) Šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimą 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas¹⁹. Todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį sprendimą, jis nėra jai privalomas ar taikomas.
- (14) Šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas²⁰. Todėl Airija nedalyvauja jį priimant, jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 539/2001 iš dalies keičiamas taip:

1. 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

(i) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„II priedo sąrašė išvardytų trečiųjų šalių piliečiams 1 dalyje nurodytas reikalavimas netaikomas, jeigu bendra buvimo trukmė neviršija trijų mėnesių per bet kurį šešių mėnesių laikotarpį nuo pirmo atvykimo į valstybių narių teritoriją dienos.“

(ii) antra pastraipa papildoma šiomis įtraukomis:

– „civilinių orlaivių įgulų nariams;

– į krantą išlipantiems civilinių laivų įgulų nariams, jei jie turi jūrininko tapatybės dokumentus, išduotus remiantis Tarptautinės darbo organizacijos konvencijomis (1958 m. Konvencija Nr. 108 ir 2003 m. Konvencija Nr. 185) arba Tarptautinės jūrų organizacijos 1965 m. Londono konvencija dėl tarptautinės jūrų laivybos sąlygų lengvinimo (FAL konvencija).“

(b) 4 dalies c punktas pakeičiamas taip:

(c) „per 90 dienų po minėto pranešimo paskelbimo Komisija, pasikonsultavusi su atitinkama valstybe nare, teikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą. Prie pranešimo gali būti pridėtas pasiūlymas laikinai atnaujinti vizų režimą atitinkamos

¹⁸ OL L ...

¹⁹ OL L 131, 2000 6 1, p. 43.

²⁰ OL L 64, 2002 3 7, p. 20.

trečiosios šalies piliečiams. Komisija šį pasiūlymą taip pat gali pateikti po jos pranešimo svarstymo Europos Parlamente ir Taryboje. Dėl šio pasiūlymo Europos Parlamentas ir Taryba priima sprendimą laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros.“

2. Įterpiamas 1a straipsnis:

„1a straipsnis. Apsaugos sąlyga

1. Šio straipsnio 2–5 dalys taikomos vienoje arba daugiau valstybių narių susidarius nepaprastajai padėčiai:

- (a) kai staiga per šešių mėnesių laikotarpį bent 50 % padaugėja, palyginti su ankstesniu šešių mėnesių laikotarpiu, į II priedo sąrašą įtrauktos trečiosios šalies piliečių, neteisėtai esančių valstybės narės teritorijoje, arba
- (b) kai staiga per šešių mėnesių laikotarpį bent 50 % padaugėja, palyginti su ankstesniu šešių mėnesių laikotarpiu, į II priedo sąrašą įtrauktos trečiosios šalies piliečių prieglobsčio prašymų, kurių patenkinta mažiau nei 3 % per ankstesnį šešių mėnesių laikotarpį, arba
- (c) kai staiga per šešių mėnesių laikotarpį bent 50 % padaugėja, palyginti su ankstesniu šešių mėnesių laikotarpiu, į II priedo sąrašą įtrauktos trečiosios šalies atmestų jos piliečių readmisijos prašymų, kuriuos jai pateikė valstybė narė.

2. Susidarius bet kuriai iš šio straipsnio 1 dalyje minėtų padėčių, valstybė narė apie tai gali pranešti Komisijai. Reikiamai pagrįstame pranešime pateikiami atitinkami duomenys bei statistika ir išsamiai paaiškinama, kokių preliminarių priemonių valstybė narė ėmėsi padėčiai ištaisyti.

3. Komisija nagrinėja pranešimą, atsižvelgdama į valstybių narių, kuriose staiga susidarė viena iš šio straipsnio 1 dalyje aprašytų padėčių, skaičių ir bendrą padaugėjimo poveikį migracijos padėčiai Sąjungoje, kaip matyti iš valstybių narių pateiktų duomenų, taip pat iš FRONTEX ir (arba) Europos prieglobsčio paramos biuro parengtų ataskaitų, ir per tris mėnesius nuo jų gavimo gali priimti įgyvendinimo sprendimą dėl vizų reikalavimo netaikymo atitinkamos trečiosios šalies piliečiams laikino sustabdymo šešių mėnesių laikotarpiui. Įgyvendinimo sprendimas priimamas laikantis 4a straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos. Įgyvendinimo sprendime nustatoma diena, kurią įsigalioja vizų reikalavimo netaikymo laikinas sustabdymas.

4. Iki įgyvendinimo sprendimo, priimto pagal šio straipsnio 3 dalį, galiojimo laikotarpio pabaigos Komisija, bendradarbiaudama su atitinkamomis valstybėmis narėmis, teikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą. Prie pranešimo gali būti pridedamas pasiūlymas iš dalies keisti šį reglamentą siekiant atitinkamą trečiąją šalį perkelti į I priedą.

5. Pasiūliusi iš dalies keisti šį reglamentą, kad pagal šio straipsnio 4 dalį trečioji šalis būtų perkelta į I priedą, Komisija gali pratęsti pagal šio straipsnio 3 dalį priimto įgyvendinimo sprendimo galiojimą ne ilgesniam kaip devynių mėnesių laikotarpiui. Sprendimas pratęsti įgyvendinimo sprendimo galiojimą priimamas laikantis 4a straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros.“

3. 2 straipsnis pakeičiamas taip:

„Šiame reglamente viza – valstybės narės išduotas leidimas, reikalingas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba numatomam buvimui joje, kurio bendra trukmė neviršija trijų mėnesių per bet kurį šešių mėnesių laikotarpį nuo pirmo atvykimo į valstybių narių teritoriją dienos.“

4. 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(d) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybė narė gali numatyti išimtis 1 straipsnio 1 dalyje nurodytam vizų reikalavimui arba 1 straipsnio 2 dalyje nurodytam vizų reikalavimo netaikymui šiems asmenims:

- (a) diplomatinį, tarnybinių ir (arba) oficialių ar specialių pasų turėtojams;
- (b) laivų, plaukiojančių tarptautiniuose vandenyse, civilinei įgulai;
- (c) kai kurių tarptautinės teisės subjektų, kurie nėra tarptautinės tarpvyriausybines organizacijos, savo nariams išduotų *laissez-passer* ir diplomatinį ar tarnybinių pasų turėtojams.“

(e) 2 dalis papildoma d punktu:

„d) pabėgėliams, asmenims be pilietybės ir kitiems jokios šalies pilietybės neturintiems asmenims, gyvenantiems Jungtinėje Karalystėje ar Airijoje ir turintiems šių valstybių narių išduotą kelionės dokumentą.“

(f) Įterpiama 4 dalis:

„Tiek, kiek reikia EB ir Turkijos asociacijos susitarimo papildomo protokolo 41 straipsnio 1 daliai taikyti, valstybė narė gali numatyti 1 straipsnio 1 dalyje nustatytas vizų reikalavimo išimtis taikyti Turkijos piliečiams, teikiantiems paslaugas buvimo valstybėje narėje metu.“

5. Įterpiamas 4a straipsnis:

„4a straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Komiteto apibrėžtis pateikta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Jei daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje [...]

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas